І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5837

РІК LXXII. Ч. 164. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1965 No. 164. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 3-го вересня 1965 року

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ 2-го ВЕРЕСНЯ БІЛЬШІСТЮ 79 ДО 3-ох ГОЛОСІВ СХВАЛИВ $4.7 БІЛЬЙОНА НА ДОПОМОГУ ШКІЛЬНИЦТВУ. Законопроєкт, схвалений Сенатом, є дещо ширший в порівнянні з тим, що його 26-го серпня прийняла Палата Репрезентантів тому окрема конґресова конференція мас узгіднити різницю між обидвома проєктами, а після цього обидві Палати мусітимуть затвердити ці зміни. Сенат додав окремий пункт про організацію Крайового Вчительського Корпусу, який мав би допомагати вчителям в тих районах, де є довший час безробіття. Зі схваленої суми мають іти витрати на допомогу коледжам і незаможним студентам академічних шкіл.

КОНҐРЕС СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ВИДАТКИ НА ДОСЛІДИ НАД НАЙШВИДШИМИ ПОЇЗДАМИ, які мають їздити зі швидкістю 150 миль на годину. На ці досліди призначено $90,000,000 впродовж трьох років, щоб можна було відбувати проби з найшвидшими в світі поїздами, що будуть курсувати на простій лінії між окремими містами. Сенат схвалив подібний проєкт 23-го липня і окрема Конґресова Конференція мас узгіднити різниці між обидвома проєктами. Перша проба мала б відбутися на лінії між Вашинґтоном, Ню Йорком і Бостоном.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Д. Д. АЙЗЕНГАВЕР ВИСТУПИВ ПРОТИ ЗАВОРУШЕНЬ В УНІВЕРСИТЕТАХ в промові, що її виголосив у своїй родинній місцевості в Деннісоні в Тексасі з приводу відкриття авдиторії його імени в гайскулі в цьому ж місті. Айзенгавер казав, що він був глибоко стурбований тим, що в одному великому університеті були заворушення студентів в минулом році. Студенти казали, що вони борються за волю слова, але вони самі виявили розбещеність слова. Колишній президент казав, що він турбується тим, що в цій країні завважується нехтування законів, яке почалося після першої світової війни.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ПРАЦІ СХВАЛИЛА ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО СКАСУВАННЯ ЗАКОНУ ПРО ПРАВО НА ПРАЦЮ, який ще існує в 19-ох південних стейтах. Комісія схвалила цей проєкт більшістю 12-ох до 3-ох голосів. Палата Репрезентантів прийняла цей проєкт більшістю 221-го до 203-ох голосів. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд заявив, що він внесе цей законопроєкт до повного Сенату ще на цій сесії, але в політичних колах передбачають, що в Сенаті буде завзята боротьба за цю урядову програму, яку президент Джансон хотів би мати вирішеною ще на цій сесії. 19 стейтів мають закони, які не змушують робітника бути членом робітничої організації, щоб дістати працю.

В РЕВОЛЬТІ В ДОМІНІКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ДОСІ ЗГИНУЛО 2,500 ОСІБ в боротьбі між прихильниками військової хунти та так званих повстанців під проводом полковника Каманя Деня. Хунту очолює генерал Імберт Баррерас. Боротьба почалася 24-го квітня. Повстанці Каманя тримають долішню частину столиці Санто Домінґо, а війська хунти мають в своїх руках решту міста та цілу країну. В столиці є 12,000 міжамериканського війська, яке втримує порядок і мир в Домініці. Тепер вже в Домініці настало замирення бо зрезиґнував голова військової хунти. 29-го квітня в Санто Домінґо висіла американська морська піхота, щоб не допустити комуністів до влади.

У СВІТІ

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТЕР МАРШАЛ ЛІН ПІЯО ПРОГОЛОСИВ нову стратеґічну доктрину Комуністичного Китаю, яка ставить собі за ціль окруження Америки і Західньої Европи „визвольними революційними рухами". Той китайський комуніст оприлюднив з нагоди 20-річчя перемоги над Японією статтю величиною 50.000 слів, що її передано в усіх комуно-китайських газетах, радіо і в офіційній пресовій аґенції. Маршал Лін Піяо твердить, що теперішня війна у В'єтнамі „доказує", що „можна перемогти Америку" та що „революція проти Америки тепер ближча, аніж була будь-коли раніше".

ІНДІЯ ОСКАРЖУЄ ПАКІСТАН, що той користується у війні на терені індійського Кашміру американськими танками типу Паттон та американськими джетами типу „Сейбр". ЗДА не припинили допомоги Індії ані Пакістанові. Державний секретар Дін Раск приєднався до заклику генерального секретаря ОН У Тана, щоб Індія і Пакістан відкликали свої війська на демаркаційну лінію з 1949 року та припинили бої. ЗДА постачали зброю обом країнам під умовою, що тієї зброї вони не будуть використовувати одна проти одної.

ГРЕЦЬКА КОРОННА РАДА НЕ РОЗВ'ЯЗАЛА кризи уряду, що триває від 15 липня. 77-літній колишній прем'єр Георг Папандреу відмовився приступити до широкої міжпартійної коаліції, вимагаючи виборів до 45 днів, чого не хоче король.

ФРАНЦІЯ НЕ ЗМІНИТЬ СВОЄЇ ПОЛІТИКИ в справі В'єтнаму — заявлено офіційно. Ця заява посередньо стверджує, що заступник державного секретаря Джордж Болл не зумів прихилити президента де Голля до американського становища. Взаємини між ЗДА і Францією — коментують газети — не покращують, як французького амбасадора у Вашинґтоні Ерве Альфана підвищено до становища генерального секретаря французького міністерства закордонних справ. Ерве Альфан не мав добрих відносин з Державним Департаментом і Білим Домом.

АРАБСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ З ЄМЕНУ ВБИЛИ в Адені голову тамошньої Державної Законодатної Ради, англійця Артура Чарльса, що його саме недавно королева Єлисавета наділила шляхетським титулом. Його вбили кількома револьверовими стрілами, коли він наблизився до свого авта біля тенісового клюбу. Аден — на південному шпилі Савді Арабії, є британською пів-колонією. Арабські націоналісти з сусіднього Ємену вважають, що Британія повинна зліквідувати свою тамошню морську базу і що Аден повинен бути з'єднаний з Єменом. Два тижні тому в подібному терористичному атентаті згинув англійський шеф поліції в Адені.

ЛІДЕР ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИХ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІВ ВІЛЛІ БРАНДТ ЗАПЕРЕЧИВ, наче б він був прихильником американського пляну про різнонаціональну атомову надводну фльоту чи британського пляну атомової потуги в НАТО. Зате він твердив, що куди важливіше для Західньої Німеччини бути учасником західнього стратеґічного плянування та мати всі відомості про атомову зброю. Канцлер Людвіґ Ергард мас переговорювати про всі ці справи з заступником державного секретаря Джорджом Боллем і секретарем фінансів Фовлером, які прибули до Бонну.

Репрезентанти УНС на авдієнції в єпископа Ґабра в Шикаґо

Під час зустрічі гол. урядовців УНС з Преосв. Ярославом Ґабром. Заступник гол. предсідника УНС інж. Степан Куропась передає Владиці чек на $500.00 на розбудову єпархії. По боках — гол. радний Іван В. Іванчук (зліва) та гол. контролер дир. Петро Пуцило. На стіні в канцелярії Владики видно портрет Верховного Архиєпископа і кардинала Йосифа Сліпого.

Шикаґо (СК). — Минулого вівторка, 31-го серпня, єпископ Кир Ярослав Ґабро, перед своїм виїздом на четверту сесію Другого Ватиканського Собору до Риму, прийняв на спеціяльній авдієнції репрезентантів Українського Народного Союзу: заступника головного предсідника інж. Степана Куропася та головних контролерів Петра Пуцила й Івана В. Іванчука, які запросили Владику на 26-ту конвенцію УНС, що мас відбутися тут у готелі Шерман в травні 1966 року. При цій нагоді репрезентанти УНС вручили Владиці чек на суму $500.00, що їх схвалив Головний Уряд УНС на останніх річних нарадах на цілі розбудови єпархії. В розмові Владика живо інтересувався справами УНСоюзу, виявляючи повну поінформованість про його діяльність. Після розмови з Владикою, головні урядовці УНС відвідали редакцію єпархіяльного часопису „Нова Зоря" та мали розмову з її головним редактором о. Свищуком і ред. Ю. Степовим.

Великий кінець тижня проходитиме під знаком численних з'їздів, здвигів і зустрічей українців ЗДА і Канади

Зв'язаний із Днем Праці у ЗДА великий кінець тижня — в днях 4, 5 і 6 вересня ц. р. — проходитиме під знаком численних з'їздів, здвигів, зустрічей і нарад українських організацій ЗДА і Канади. В Аллентавні, Па., відбудеться 32-га річна Конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки з участю членів Ліги з різних місцевостей ЗДА і Канади і з багатою діловою, мистецькою і розваговою програмою. В Ню Йорку закінчиться в цих днях 27-ма Річна Конвенція Ліги Українців Католиків, яка почалась вже 2-го вересня й участь в якій беруть українські католицькі ієрархи Митрополит Амврозій Сенишин із Філядельфії та єпископ Ярослав Ґабро із Шикаґо. На Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па., проходитиме 27-ий з'їзд Організації Державного Визволення України (ОДВУ), в рямцях якого відбудуться теж наради представників Українського Визвольного Фонду та головних управ Братніх Організацій. У Клівленді відбудуть свій дев'ятий звичайний з'їзд делегати 15 відділів Української Гетьманської Організації Америки, під час якого радн. Дм. Левчук виголосить доповідь п. н. „Сучасний стан УССР і перспективи визволення". В Торонті, Онт., в Канаді відбудеться третій Крайовий з'їзд Спілки Визволення України. На Оселі УРСоюзу „Верховина" в -лен Спей, Н. Й., проходитиме дев'ятий крайовий з'їзд Братства кол. вояків Першої Української Дивізії УНА. В Еленвілл, Н. Й. і в Дітройті, Миш, відбудеться 14-ий Всеамериканський Здвиг СУМА, влаштовуваний під гаслом „Живи, зростай для перемоги" і присвячений 40-літтю створення СУМ та 15-літтю смерти ген. Т. Чупринки, в рамцях якого відбудуться теж футбольні змагання між УС-Клюбом Ню Йорк та СУМА, Рочестер. На Пластовій Оселі „Вовча Тропа" в Іст Четгемі, Н. Й., передбачене відбуття сьомого крайового з'їзду Уладу Старших Пластунів Америки. На оселі ОДУМ-у „Київ" в Акорді, Н.Й., Об'єднання Української Демократичної Молоді влаштовує свій 15-ий Ювілейний З'їзд. У Вінніпеґу, Ман. Канада, відбудеться сьомий Конгрес Федерації Товариств Українських Студентів Католиків „Обнова" з доповідями Митрополита Максима Германюка та проф. Лева Добрянського із ЗДА. В Джерзі Сиґі, Н. Дж. проходитиме третій з'їзд уроджениців і колишніх мешканців Угнова та Угнівщини. Тереном багатьох імпрез буде також Оселя Українського Народного Союзу — Союзівка в Кетскильських горах, де на суботу 4-го вересня заповіджений вечір гумору, сатири й мистецького слова з виступами Івана Керницького — Ікера, Миколи Понеділка, Алли Білаїв, Оксани Бринь і Оксани Войновської, і де в днях 4 та 5 вересня відбудуться тенісові та плавацькі змагання.

Кордон перейшов бандерівець...

„Рабочая Газета" з 13-го серпня друкує великий уривок з нового роману Павла Загребельного „Шепіт" — про совєтських прикордонників.

Дія, показана в уривкові, відбувається на кордоні України. Розмова капітана Шепота і полковника Нелютова. Кордон непомітно перейшов Ярема Стиглий, і вони сушать собі голови, як його зловити.

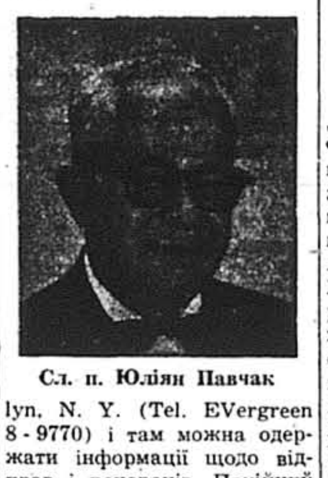
„Полковник дістав із кишені старанно згорнену газету зі старою світлиною бандерівців, подав майорові...

Хмуро сказав Нелютов:

— Від того, як зветься порушник — Ярема Стецько, Зіґфрід чи Джек, нам не легше, доки ми не будемо мати його в руках" ...

● **На Середземному морі,** за 115 миль на південний захід від Неаполю, зударилися два кораблі американської воєнної Шостої фльоти: літаконосець „Шанґрі Ла" і кружляк „Нюман Перрі". Два моряки на кружляку були ранені, — один з них помер. Обидва воєнні велетні поплили для ремонту до Неаполю.

ЮЛІЯН ПАВЧАК, ВИДАТНИЙ СОЮЗОВИЙ І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ-ПІОНЕР, ПОМЕР У БРУКЛИНІ

Сл. п. Юліян Павчак

Бруклин, Н. Й. — В останній хвилині, як частина тиражу цього числа „Свободи" вже була надрукована, з Бруклина наспіла сумна вістка, що в п'ятницю, 3-го вересня 1965 року рано, помер тут на 79-му році життя один із найвидатніших наших союзових і громадських діячів - піонерів, колишній головний контролер УНСоюзу (1914 - 1917 рр.) — сл. п. Юліян Павчак. Точніші дані про Пакійного — в чергових числах „Свободи". В цій хвилині ще теж немає устійненого часу похоронних новленого часу похоронних відправ та дня похорону. Тіло Покійного лежить у похоронному заведенні Garszwa, 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. (Tel. EVergreen 8 - 9770) і там можна одержати інформації щодо відправ і похоронів. Покійний осиротив дві замужні дочки та двоє внучат. Вічна Йому Пам'ять!

ВАЖКІ БОМБОВИКИ Б-52 ЩОДЕННО БОМБАРДУЮТЬ СКУПЧЕННЯ КОМУНІСТІВ У В'ЄТНАМІ

Сайґон. — Важкі бомбовики Б-52, стаціоновані на острові Ґуан на Тихому океані, які раніше появлялися над В'єтнамом тільки у виняткових випадках, тепер переводять щоденні налети на скупчення комуністичних партизанів та партизанські фортифікації, що про них американське командування має відомості з розвідчих джерел. Американські військові коментатори стверджують, що коли перші такі налети буцім-то не приносили великої шкоди комуністам, які скривалися в підземних тунелях чи розпорошувались у джунглі, то такі щоденні дальші важкі налети дезорганізують партизанське плянування і партизанські дії та деморалізують комуністичне підпілля. Американське командування рахується навіть з можливістю радикальної зміни комуністичної тактики: замість зосереджуватись поза селищами, нападати на них і опановувати, — розпорошитись між цивільне населення та діяти між ними, посиливши головно саботажно-терористичну акцію. Покищо однаково американське, як і південно - в'єтнамське військо намагається „знаходити" суцільніші партизанські групи та примушувати їх ставити чоло в одвертих боях. Кільком південно-в'єтнамським куреням, кожний курінь по 250-400 вояків, удалося наскочити на більші партизанські військові частини за 320 миль на північний схід від Сайґону. У битві з комуністами вбито 22-ох партизанів, схоплено на бойовищі 5 полонених та трохи згодом 46 дальших підозрілих членів комуністичного підпілля. За офіційним повідомленням американське і південно - в'єтнамське летунство з наземних летовищ та літаконосців переведено разом впродовж двох днів 277 налетів, при чому скинено 205 тонн бомб та острілювано партизанів з летунських ракет і гармат. Знищено 614 будинків, що служили партизанам за криївки, поруйновано багато бункрів, річні баржі й інші цілі. Розбився американський великий гелікоптер, а чотири члени його залоги були поважно ранені. Один літак був збитий комуністичним протилетунським вогнем. Згинуло 5 американців і 4 в'єтнамські військовики. Продовжувалось також бомбардування Північного В'єтнаму, при чому знову атаковано радарні споруди. В Південному В'єтнамі висадились дальші 1.400 вояків морської піхоти. Північно-в'єтнамська пресова аґенція подала, що американські джети перелетіли над передмістями столиці Північного В'єтнаму Ганой. Нічого не сказано, чи острілювано їх протилетунським вогнем, або ракетами та як ті американські джети поводились.

Астронавти Купер і Конрад бачилися зі своїми ріднями

Гюстон, Тексас — 2-го вересня астронавти Джеміні 5 підполковник Гордон Купер і командор Чарлз Конрад короткий час могли бачитися із своїми дружинами та дітьми, хоч вони приземлилися ще в неділю 29-го серпня, відбувши подорож довкола Землі, яка тривала 8 днів, і під час якої астронавти зробили 3 500 000 миль. Це була коротка зустріч астронавтів з родинами, яких вони не бачили від 21-го серпня. Астронавти зустрілися з родинами під час лету з Кейпу Кеннеді до летунської бази в Еллінґтоні, яка є недалеко Центру в Тексасі, де астронавти мають переходити дальші тести. Астронавт Купер висів перший із літака і привітався із своєю дружиною Труді та із своїми доньками 16-річною Камалею і 15-річною Дженітою. Командор Конрад не міг привітатися із своєю жінкою, бо чотири його сини прискочили до нього та його обіймали. По хвилині йому вдалося привітатись із дружиною Джейн. Астронавт Конрад має 4-ох синів: 10-річного Пітера, 8-річного Томаса, 6-річного Андрю і 4-річного Крістофера. Пітер голосив батьков,і що він вже ходить до школи, але мати взяла його, щоб міг побачити батька. На летовищі були присутні і ті жінки інших астронавтів, чоловіки яких вже відбували космічні лети, або ще мають летіти в проєктах Джеміні 6 і 7. Присутні були пані Волтер Шірра, Ніл Армстронґ, Вірджіл Ґріссом, Доналд Слейтон і Ален Шеперд. На летовищі була пані Берр, дружина лікаря астронавтів. Обидва астронавти заявили, що приємно є бути вдома між своєю родиною. Але ця зустріч була коротка. На летовищі астронавти були тільки 15 хвилин, а після того від'їхали автами до контрольного будинку, де перебули ще якийсь час, а тоді родини астронавтів відійшли, бо астронавти ще кілька днів мусять переходити дальші тести. Під час побуту на летовищі астронавти не сказали ні слова про свій досвід під час космічного лету.

● **Група совєтських машинових робітників** — напевне самі москалі — відвідає Америку. В цій справі він у Москві переговори нюйорський адвокат Джеймс Донован — той сам, що перевів з комуністичною Кубою трансакцію щодо „викуплення" кубинських полонених. Донован є представником так званого „Громадського вимінного корпусу" — американських совєтофілів, що сприяють дружнім взаєминам з Москвою.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НАЙМЕНУВАННЯ НОВОГО КАНЦЛЕРА ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ АРХИДІЄЦЕЗІЇ

Філядельфія. — Тижневик „Шлях", офіційний орган Філядельфійської Української Католицької Архидієцезії подав у числі з 5 вересня ц. р. до відома, що на нового канцлера Філядельфійської Архидієцезії найменовано о. Михайла Федоровича, гол. редактора англомов. „Шляху". Дотеперішній канцлер о. шамб. Михайло Польовий призначений на пароха церкви св. Михаїла в Кемдені, Н. Дж. і св. апп. Петра і Павла у Вілліямставн, Н. Дж. На віце-канцлера дієцезії найменовано о. Августина Молодовця. Водночас із цим на становище секретаря Українського Католицького Комітету Допомоги Біженцям призначено о. Івана Бекеджа.

ЗАПИТНИК КУК У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ СТОЛІТТЯМ КАНАДИ

Вінніпеґ. — Тижневик „Український Голос" з 25 серпня ц. р. інформує, що у зв'язку з запляновою підготовкою Комітету Українців Канади до відзначення 100-ліття Канади і участю в тих святкуваннях українців, канцелярія Централі КУК опрацювала і розіслала до поодиноких Відділів і організацій спеціяльну „Анкету - Квестіонар", в якому канцелярія Централі КУК просить дати відповіді на поставлені у квестіонарі питання. В тридцяти питаннях, поділених на декілька груп, порушено декілька проблем, які стосуються гідної репрезентації українців у відзначенні цієї великої дати в історії Канади. В одному з уступів запитника пропонується до обговорення плян здвигнення спеціяльних веж в пам'ять українських піонерів в трьох степових провінціях Канади. В запитнику говориться, що „мистецьку розв'язку тієї концепції доручено нашому мистцеві Л. Молодожанинові".

ЗБІРКА ЕСЕЇВ ТОНІ ГОРОХОВИЧ „БАТЬКИ І ДІТИ"

Торонто. — Накладом Союзу Українок Канади й із фондів Фундації ім. Наталії Кобринської опубліковано тут працю відомої української рідношкільної і пластової діячки Тоні Горохович про проблеми виховання молоді п. н. „Батьки і діти". Головну вагу покладено в книжці на створення української виховної системи і на ролю в ній батьків. Появилася книжка на доброму папері (136 сторінок друку) в мистецькій обкладинці роботи мистця графіка Мирона Левицького.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. МИР ЛАБУНЬКИ ПРО ЙОГО ПОДОРОЖ ПО ЕВРОПІ

Ню Йорк. — Клюб Круглого Стола в Ню Йорку відкриває свій цьогорічний осінній сезон доповіддю професора Ла Салл Коледжу, Мирослава Лабуньки, про його наукову подорож по Европі. Доповідь проф. М. Лабуньки відбудеться в конференційній залі Вілкі Меморіял Білдінґ, 20 Вест, 40-ва вулиця в Ню Йорку у п'ятницю 10-го вересня ц. р. о год. 7.15 вечером.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ВНОЧІ БЛИМАЮТЬ НАФТОВІ ЛЯМПИ

Пристань Сокирне. Тут вливається у Дніпро річка Вільшанка. Заглянемо сюди, — пише Ю. Колісниченко в часописі „Рабочая Газета" з 10 серпня. — Голий берег Дніпра. Під'їзних доріг немає. Всюди пісок.

Вночі блимають нафтові лямпи, а до найближчої криниці понад милю.

КЛЮБ — ЦЕ СМІТНИК

Волинь. Ратнівський район. Село Гута. Клюб тут брудний і непривітний. Кімната для декорацій — це смітник, подвір'я заросло бур'яном, — розповідає М. Онофрійчук, секретар Волинського комсомолу в „Молоді України" з 20 серпня.

З МОСКВИ ЙДЕ МОДА

Будинок моделів одягу на Кузнецькому мосту в Москві. Звідси, — пише Г. Павлова в „Культурі і Житті" з 15 серпня, — з старовинної московської вулиці, починає подорож російська мода.

У нас, пише вона, рідко коли побачиш однаково одягнених жінок: тканини та розцвітки змінюються повсякчасно. Назви їх відповідають епосі: „космос", „алмаз", „рябінушка" ...

НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ СТРІЙ

Як вже згадувано у „Свободі", в Україні запроваджують новий шкільний стрій для дівчаток. Він вводиться з 1 вересня 1965 року в загальноосвітніх школах Києва, Дніпропетровська, Донецька, Харкова і Львова та школах-інтернатах.

Шкільний стрій для учениць 1-8 кляс складається з сарафана (типове московське убрання) і жакета з вовняної тканини і двох блюз. Сарафан і жакет сірого синього кольору. Повсякденна блюза — сіра в дрібну кліточку з штапельної тканини. Святкова блюза — з білої бавовняної тканини.

Для дівчат — учениць 9-10 кляс замість сарафана — пряма двошовна спідниця на поясі із глибокою зустрічною складою посередині й жилет вільного крою з поясом, навкісною боковою виточкою: він застібується на чотири ґудзики і має три прорізні кишені.

З 1966-67 навчального року новий стрій вводиться в усіх школах України. (З „Культури і Життя" 15 серпня)

НОВОСІЛЛЯ СТОЯЧИ

Крамниця меблів у Києві.

— Коли надійдуть у продаж звичайні тверді стільці?

— Загляньте днів через п'ять ... — відповідає продавець ..

Купити стіл, кухонний буфет і кілька стільців — не так просто, — розповідає в „Радянській Україні" з 15 серпня інженер О. Омеляненко. — І не дивно: лише в першому півріччі 1965 року мебльова промисловість України не додала 427 000 звичайних твердих стільців.

ГОЛИЙ ГОТЕЛЬ

Калинівка на Вінниччині. Недавно тут збудували готель, але без ... водопроводу і каналізації. В готелі ще ніхто не мешкав, голі стіни, але вони вже обвалюються: вода з балконів тече прямо в кімнати, бо цементове настилання зробили з нахилом не назовні, а всередину.

Чому це так? — запитує П. Хмеляр у часописі „Рабочая Газета" з 10-го серпня і відповідає: бо будують штурмом, з великим поспіхом. До того ж низька техніка: немає бетономішанок, розчин роблять у дерев'яних скринях і то все руками, примітивним способом.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Чия війна у В'єтнамі?

Президент Кеннеді і пізніше президент Джансон не раз заявляли, що війна у В'єтнамі є війною в'єтнамців і що Америка тільки допомагає вільним в'єтнамцям у війні проти комуністичних агресорів, які розпалили там громадянську війну. Але з щораз дальшим посилюванням американських збройних сил у Південному В'єтнамі і щораз активнішою участю американських вояків у тамошніх боях відповідь на питання „чия це війна?" ускладнюється. Бо ось, наприклад, Стюарт Олсоп в „Сатардей Івнінг Пості" з 11 вересня ц. р. слушно звертає увагу на два моменти: на логіку кожної війни і на почування фронтових вояків. Ці обидва моменти — заявляє цей публіцист — заперечують твердження американських державних мужів, що війни у В'єтнамі „не треба поширювати", що її треба вести тільки так, щоб одні в'єтнамці зрозуміли, що їм не вдасться підкорити собі силою других в'єтнамців.

Логіка війни в тому, що коли вже хтось її веде, то мусить вести так, щоб — виграти. А щоб її виграти, треба керуватися не теоретично - політичними міркуваннями, прийнятими за зеленими столами дипломатів, а — воєнними вимогами, що їх знають, розуміють і вміють виконувати воєнні стратеги й полководці. Олсоп правильно пригадує з історії воєн, що оборонної війни не можна виграти, і що годі вести її без небезпеки програ. Програ ж війни у В'єтнамі була б програю не Південного В'єтнаму, а Америки — з однаково непередбаченими сумними наслідками міжнародного і внутрішньополітичного характеру, як оті непередбачені можливості, що відстрашують американський уряд від поширення війни з походом проти Північного В'єтнаму.

Можна теж легко уявити, що американські вояки, яких у південнов'єтнамських джунґлях обстрілюють з усіх сторін комуністичні снайпери, або в американських бомбовиках, яких обстрілюють з присланих Москвою протилетунських гармат — не думають, що це „війна в'єтнамців". Кожний вояк мусить бути свідомий, що він воює за свою справу, за справу своєї батьківщини, бо це — найперша підстава його вояцької моралі. І тому він прагне ту війну виграти і не має ніякого зрозуміння для арґументів У Тханта з Об'єднаних Націй чи інших невтралістів.

Можна вже радше прихилитись до твердження пані Чіянґ Кай-шек, що війна у В'єтнамі не є війною всієї Південної Азії, навіть всього Далекого Сходу, а війною всього людства, що його найбільшим ворогом є комунізм.

Поганий наклеп

Обвинувачення без доказів є наклепом. Такого наклепу — в оцінці багатьох заінтересованих — допустився загальновідомий і респектований, один з найвидатніших американських журналістів Дрю Пірсон у своєму коментарі до одного з внесених сенатором Джекобом Джевітсом законопроєктів. Справа в тому, що сенатор Джевітс зголосив у Конґресі законопроєкт про повернення з федеральних фондів місту Ню Йоркові трьох мільйонів долярів, витрачених тим містом на охорону комуністичних ватажків Нікіти Хрущова, Владислава Ґомулки і мадярського Кадара під час їхніх відвідин Організації Об'єднаних Націй у 1960-му році.

Сенатор Джевітс уже раніше вносив подібний законопроєкт, але його не схвалено. Тепер Дрю Пірсон твердить, що цей законопроєкт відкинено тому, що, мовляв, „усі сенатори здають собі справу з того, що демонстрації, організовані проти комуністичних лідерів, які відвідують ЗДА, були керовані й фінансовані Центральною Розвідчою Аґенцією". Згаданий автор далі пише, що коли вже хто мав би оплатити рахунок нюйоркської поліції, то тільки згадана Розвідча Аґенція, яка, як і Федеральне Бюро Інвестиґацій, є єдиними урядовими аґенціями, що не потребують розраховуватись із своїх видатків перед Конґресом і платниками податків. Тому, — пише Пірсон, — Розвідча Аґенція „могла йти до Клівленду, Дітройту, Боффало та Мілвокі, щоб нарекрутувати екс-українців, екс-поляків, екс-мадярів і привезти їх до Ню Йорку, оплативши їм видатки за пікетування Хрущова, Тіта, Кадара та інших". Автор кпить собі, що Розвідча Аґенція, мовляв, не виконала добре роботи, „бо коли Сайрус Ітон, що намагався покласти мости через залізну заслону, влаштував прийняття для мадярського прем'єра Кадара, то натовп викрикував: „Геть з Тітом!" . . .

Хоч від часу відвідин згаданих комуністичних горлорізів, зокрема ката України Нікіти Хрущова в Ню Йорку, минуло вже п'ять років, ці події усім нам ще в живій пам'яті. Проти цих відвідин відбулися спонтанні демонстрації не тільки „екс-українців" чи „екс"-інших національних груп, але й численних інших американських громадян, зокрема робітничих спілок, які найгостріше виступали проти цих відвідин. Нашій національній пресі треба було безупину, вже за деякий час перед цими відвідинами, закликати наших громадян, щоб усі свої виступи і демонстрації вдержували строго в межах законів. Можна дістати заприсяжені свідчення від сотень і тисяч осіб, учасників тих демонстрацій, що напевно з обуренням відкинули б безпідставні обвинувачення Дрю Пірсона, який — до речі — сам собі заперечує, пишучи, що законодавці не мають вгляду у видатки Розвідчої Аґенції і рівночасно „всі знають", що цими видатками фінансовано, мовляв, демонстрації.

Стаття Дрю Пірсона була надрукована, між іншим, у бостонському „Ґлобі" з 20-го серпня ц. р., і на неї негайно зареаґував у листі до редакції місцевий Відділ УККомітету.

Як згадано, обвинувачення п. Пірсона не підтверджені жадними доказами, тож доти, поки тих доказів немає, не можна їх кваліфікувати інакше, як поганим наклепом. Масові листи до газет, у яких згадана стаття була надрукована, будуть частинним вияснениям справи, але твердженнями і обвинуваченнями п. Пірсона повинні ближче поцікавитися ті наші установи в Ню Йорку, які займалися справою згаданих демонстрацій і проти яких ті обвинувачення скеровані.

НОВИЙ АДМІНІСТРАЦІЙНИЙ ПОДІЛ УКРАЇНИ

Одною із реформ Хрущова було „укрупнення" районів, внаслідок чого число їх на Україні зменшилося до одної третини.

Після повалення Хрущова його реформи відкинено, а також „розукрупнено" райони, і їх число в СССР в цілому і на Україні зокрема значно збільшилось.

Ця зміна спричинила зміни в адміністраційній структурі „союзних республік", зробила досьогочасні публікації у цій справі неактуальними, і викликала потребу нової публікації. Є нею книжка „СССР. Административно - территориальное деление союзных республик", видавництво Президії Верховного Совєту СССР, Москва, 1965 р.

У цій книжці є такі цифри й факти:

Територія України становить 601,000 кв. кілом. На 1. 1. 1964 р. населення України виносило 44,636,000 осіб (на 1. 1. 1965 воно збільшилося до 45.1 мільйона — абв), в тому числі було 22,495,000 міського і 22,141,000 сільського населення.

Україна має тепер 25 областей, 394 сільських райони, 83 міських райони (у більших містах), 365 міст, 846 селищ міського типу і 8,539 сільських рад.

В обласних центрах на 1 січня 1964 р. було населення: Київ — 1,292,000; Вінниця — 144,000; Луцьк — 72,000; Дніпропетровськ — 755,000; Донецьк — 794,000; Житомир — 124,000; Ужгород — 56,000; Запоріжжя — 529,000; Іван - Франківськ (Станиславів) — 80,000; Кіровоград — 150,000; Симферопіль — 208,000; Луганськ — 323,000; Львів — 487,000; Миколаїв — 272,000; Одеса — 721,000; Полтава — 163,000; Рівне — 81,000; Суми — 123,000; Тернопіль — 63,000; Харків — 1,048,000; Херсон — 200,000; Хмельницький — 78,000; Черкаси — 109,000; Чернігів — 119,000; Чернівці — 154,000.

Населення деяких більших міст таке: Горлівка — 333,000; Дніпродзержинськ — 214,000; Жданов — 352,000; Керч — 111,000; Кривий Ріг — 477,000; Макіївка — 393,000; Севастопіль — 184,000.

Число районів в окремих містах: Горлівка — 3, Дніпродзержинськ — 3, Донецьк — 6, Жданов — 3, Запоріжжя — 4, Керч— 3, Київ — 9, Кривий Ріг — 4, Луганськ — 4, Львів — 3, Макіївка — 4, Миколаїв —3, Одеса — 6, Полтава — 3, Севастопіль — 3, Симферопіль — 3, Харків — 8, Херсон — 3, Чернівці — 3.

Назви деяких міст і селищ у Західній Україні змінено: Домбровиця — на Дубровиця, Жидачув — на Жидачів, Заблотє — на Заболотє, Янов — на селище міського типу Івана Франка, Мацєєв — на Луків, Тарнопіль — на Тернопіль, Тлусте — на Товсте.

Але не все ще справлено, бо, наприклад, Тлумач все ще залишається Тлумачем. Пишуть також Отиня, хоч українці в Галичині виразно це містечко вимовляли „Отинія".

У книжці подано список назв міст і селищ так, як вони тепер звучать, і їх попередні назви. Цікаво зазначити, що хоч багато місцевостей свого часу було названо іменем Сталіна, у списках імени Сталіна не згадується. Наприклад, теперішній Донецьк це недавно називався Сталіно, але подано тільки його стару назву Юзівка. Оригінальна назва Кіровограду Єлисаветград, але не подано, що він колись називався Зінов'євськ.

абв.

Гр. Скит

ШВЕЙК НА ПОСТАМЕНТІ

Батьківщина доброго вояка Швейка чи не єдина країна, що пішла в обійми Москви з надіями, що поставила свою долю на цю одну карту, нехтуючи зв'язками із західнім світом та зрікаючись інших політичних концепцій.

Вдумливий репортаж („Ческе Слово", ч. 7, 1965 р.) чеського німця В. Бретгольца, що еміґрував у Швайцарію і тепер, як швайцарський кореспондент, відвідав Чехо - Словаччину, — це наче підсумки беззастережної й повної відданости Чехо - Словаччини на ласку Москви, це своєрідне зіставлення життя колись і тепер у країні, де здійснено соціялізм московського типу.

Охоплений сантиментом до старої Праги, автор починає свій в'їзд автом через Карловий міст так захоплений старовинними будівлями, аж своєю повільною їздою зупиняє вуличний рух і попадає у руки поліцая. Кінчиться цей епізод щасливо, бо любов до старої Праги збереглася навіть в серці умундированої людини. Тож на вияснення автора, що відвідує Прагу по довгій розлуці, поліцай відповів: „Вітайте в Празі!" І побажав авторові „щоб вам на нас любилося".

Оглянувши історичні пам'ятки, що їх уряд починає дбайливо реставрувати, автор змішується з товпою. Він завважує, що люди тут ще більше бажають зустрічі з відвідувачами із Заходу, як мешканці Варшави, Будапешту чи Букарешту.

Найчастіше слово, почуте в розмові, це слово „давніше", і туди ж, в минуле, йдуть думками люди. „Адже Чехо - Словаччина, — пише автор, — уже між двома світовими війнами була високорозвиненою країною, з великим промислом, була державою з щораз кращою соціяльною системою. Комуністична фразеологія, що її треба наслухатися в Москві, Варшаві, Будапешті чи Софії, тут, у Празі, найбільш безглузда . . . Увесь поступ, що його комуністичні можновладці приписують собі в заслугу, здійснено в Чехо-Словаччині вже давно, так що саме тут виявляються найвиразніше всі неуспіхи, хиби, брудні калькуляції і невдачі комуністичного режиму".

Безробіття, недостача товарів, дорожнеча при низьких заробітних платнях і щораз більші злидні — ось нагорода за промосковську орієнтацію. Навіть традиційних теплих ковбасок не міг дістати автор у ресторані. І все це при одночасному втримуванні багатих крамниць і льокалів для закордонних туристів. Але як туди пхатися чехові, коли один день побуту в готелі „Алькрон" коштував би йому майже цілотижневого заробітку. І даремно заглядати йому до „Тузексу", чеського „Торґсіну", і оглядати дорогоцінності „капіталістичного світу", про які йому й не мріяти — від американських цигарок і жилеток, через французькі коньяки й парфуми, електричні машинки до голення, фільмові камери, вікендові домики, фольксваґени, мерцедеси, фіяти, каделяки . . . В обігу тут тверда західньоевропейська валюта, а над усім панує доляр, якого вживають як основної валюти в розрахунках, що й спонукало автора занотувати такий вислів селянина: „Так собі на це поглядаємо і міркуємо: то як уже американці мають у нас свій бізнес, то вже певно скоро і до нас прийдуть, чи ні?

„Тривало цілу добу, — пише автор, — поки я відкрив ще одну Прагу, Прагу Швейка. У малій крамничці купив я собі його фігурку. При тому продавчиня зашепотіла по - німецьки: „А в нас, прецінь, знайдете тисячі живих швейків . . ."

Зріст цієї завваги відкрився вповні авторові аж за кілька днів, коли він сидів на лавці біля площі, де ще три роки тому красувався пам'ятник Сталінові. Тепер там голий постамент.

Молодий мужчина, що присів на лавці біля автора, читав спершу завзято газету, а потім заговорив. Отут, в розмові, й розкрилася вся сила Швейка й Швейкової філософії, що нею живе віддана на поталу, колись квітуча, тепер зруйнована, зрівняна з іншими сателітами, „ущасливлена" московським соціялізмом Чехо-Словаччина.

„Знаєте, що в нас говорять — сказав між іншими співрозмовець автора, — у нас говорять: хто не обкрадає держави, той обкрадає свою сім'ю". А потім додав: „А як буде вже по всім, то на цьому місці, де стояв Сталін, поставимо, мабуть, статую доброго вояка Швейка. Бо тільки його прикладові завдячуємо, що ще живі . . ."

НА ВОДОПРОВІД НАДІЙСЯ, А КРИНИЦЮ КОПАЙ

Довго-довго у селі Лютеж (Київщина) працювали землерийні та бурильні машини. Будували вежу, робили водопроводи, пристосовували помпи.

Скінчили. Але вода не тече . . . Тепер у Лютежі почали будувати . . звичайні криниці, — розповідає Я. Богорад у „Радянській Україні" з 14 серпня.

Мирон Б. Куропась

ЧОГО МИ ХОЧЕМО ВІД НАШОЇ МОЛОДІ?

7

Заключне слово про наш виховний підхід

Заки почали пресову дискусію, я хотів би коротко застановитися над суттю нашої громади і над нашим виховним підходом. Я вважаю, що це наша найбільш пекуча проблема, бо щойно зрозумівши всю суть нашої громади, зможемо встановити наш виховний підхід.

На мою думку, українсько - американська громада є:

1 — ані цілковито українською, ані цілковито американською (в розумінні англо - саксонської протестантської традиції); вона є власне тим, на що вказує її назва. Наша громада є українською і американською. Це акультуризована громада, одноціле суспільство, базоване на елементах із двох культур.

2 — громада із 75 роками історії, на яку впливали чотири покоління україно-американців.

3 — громада, базована на релігійних, економічних, політичних, суспільних та молодечих інституціях, які були створені тут, діяли тут і мають відношення тут.

На мою думку, ми повинні в першу чергу зайнятися нашою громадою тут. Ми повинні, навіть мусимо бути зацікавлені подіями в Україні, але наша перша льояльність мусить належати акультуризованій громаді, серед якої живемо. Якщо колинебудь забудемо нашу громаду або занедбаємо її зріст — пропадемо. Тоді не будемо ні для кого представляти ніякої вартости — ані для України, ані для нашої молоді, ані навіть для нас самих. Знов же можемо заглянути до жидів по вказівки у цій справі. За словами д-ра Каллена:

„Якщо жидівське виховання має забезпечити існування жидівства, то чи це значить, що воно не має віддати першенства всецільності жидівської культури та ідеалів залишкам мертвої старовини, давнім мовам і письмам без відношення до конечних потреб і повторних криз жидівського життя сьогодні? Специяльно для жидів американського суспільства жидівське виховання мусить зайнятися перше за все дійсною жидівською громадою, де жидівські діти виростають і де їхні батьки живуть, працюють і борються за існування з тисяччю інших громад, які разом творять державу, націю, сягають до Ізраїлю і до решти світу".

У творенні наших виховних цілей керуймося в першу чергу любов'ю, льояльністю і почуттям відповідальности перед українсько-американською громадою, з усім тим, що це поняття собою означає. Покиньмо нашу „або - або" ментальність і почнімо думати в рамках „це і те". На сьогоднішньому етапі нашого розвитку ми ледве чи можемо собі дозволити вибирати, кого допустимо до рядів повноправних українців, а кого ні. Ми не в стані встановляти арбітральних стандартів, як, наприклад, достатнє оволодіння українською мовою (якого дехто ніколи не досягне) для нашої молоді, поки ми будемо вважати її українською.

Багато-хто з нас не розуміє, що коли великий відсоток людей старшого покоління уважають себе „американцями" з політичної причини, то наша молодь уважає себе американцями з генеалогічної причини, а українцями з політичної. Ті суспільні провідники, що мають такі великі труднощі у пристосовуванні до американського оточення, у вивченні англійської мови і т. д. і що з різних причин стараються перетворити суспільний порядок згідно із своїм бажанням, повинні з цієї ж рації зрозуміти нашу молодь, яка має великі труднощі у пристосовуванні до українського життя. Якщо американське життя має мале відношення до деяких наших провідників, хоч вони живуть тут, працюють тут і доробились до дечого тут, подумайте, наскільки менше відношення чисто українські справи мають для декого з нашої молоді?!

Я не кажу, що наші виховні і молодечі інституції не виконали як слід своїх завдань. Навпаки, я перший признаю, що вони виконали гераклеву роботу по лінії українізації нашої молоді. Ці інституції дали когорту українських учених, людей в молодечій силі віку, які говорять плавно українською мовою і свідомі свого українського походження та спадщини. Але де наші працівники? Ми потребуємо вивчених, так. Ми потребуємо людей, що репрезентуватимуть нас в не - українському світі. Ми потребуємо українських письменників, поетів, промовців і літературних авторитетів. Але ми теж потребуємо ще більше вивчених молодих людей, що присвятили б себе менше славним завданням серед нашої громади. Ми потребуємо священиків, учителів, секретарів відділів УНС, організаторів УККА, концертових імпресаріїв, молодечих організаторів, церковних працівників і загони активних членів організацій, які не вважають нижче своєї чести позамітати підлогу після сходин, збирати передплати, малювати стіни і переводити грошові збірки від хати до хати на харитативні та інші потрібні цілі. Стовпами, що підтримують наше суспільство, є вони, наші низові працівники, а не наші надінтелектуальні вчені, багато з яких використали своє українське виховання (коштом української громади) для чисто особистих цілей та поорганізували ексклюзивні академічні клюби, де можуть плекати товариське життя та грати бриджа. Ми потребуємо відповідальних людей для допомоги нашим інституціям, бо інакше скоро не стане цих інституцій, і не буде чим журитися.

Нарешті, у підборі наших виховних цілей треба усвідомити, якщо ми справжні виховники, що ми мусимо починати з дітьми такими, якими вони є. Перестаньмо розумувати про суть американського суспільства, про брак дисципліни в американських школах, про американську байдужість до українізму і про всі інші дійсні чи видумані хиби неукраїнського світу. Навіть, якщо все це було б правдиве (а так воно не є), скарги нам не поможуть, бо ми не можемо цього змінити. Мусимо працювати з тим, що маємо — і це все. Це не штука взяти дитину із строго українського дому, з найкращого українського оточення і навчати її української мови, культури та історії. Але штука взяти дитину, яка не мала стику з українством, яка не знає, хто був Тарас Шевченко, і не дбає про це ані трохи, і піддати її вихованню, що має з неї зробити корисного члена нашої громади. Щоб цього досягти, мусимо вибирати методи, достосовані до дитини, а не вибирати дітей, достосованих до методів.

Сумарично, я вірю, що якщо ми не усвідомимо, що наша громада повинна бути акультуризована, якщо не зумісмо виховати суспільних працівників і вчених при тому, якщо не зумісмо підійти до кожної української дитини такої, як вона є, і виховати її в користь нашої громади, ми не виконаємо своїх завдань, як виховники.

А тепер слово за дискутантами.

(Кінець)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „ОКІНАВУ В ЯПОНІЇ"

У „Свободі" з 26 серпня вміщена на 1-ій сторінці вістка, яка починається так: „Окінава в Японії залишиться надалі американською базою . . ."

Острів Окінава не є в Японії, а належить до групи островів Рію-Кю Ретто або островів Нансеї, розкиданих у формі серпа від оконечного рогу о. Кію-Шу або К'юшіо до о. Формози (Тайвань). Їх китайська назва Лію-кю або Лю-ку. Назва в оригіналі китайська, але з огляду на те, що японці не вимовляють „л", вони його змінюють на „р". Так само китайці не мають звуку „р", а вживають замість нього в чужих словах „л".

Острови Рію Кю з Окінавою протягом століть були базою японських та китайських піратів і тільки в початках 18-го століття почали заселюватися японськими рибалками, а остаточно завершилося володіння над ним Японією у 19 столітті. Вони коралового походження, дуже низькі і тому під час тайфунів — морських штормів сильно терплять.

І. Світ

Ню Йорк

● **Головний суддя у Пакистані** А. Р. Корнеліюс вернувся до своєї батьківщини з інформаційної подорожі по Африці, як прихильник важких фізичних кар для — злодіїв. Він твердить, що відрубування правої руки схопленим на злодійстві злочинцям в різних африканських країнах — сприяє традиції про святість приватної власности.

Ігор Чмола

ВІД НІЯҐАРИ ДО СКЕЛЯСТИХ ГІР

3

Цього дня маємо ще доїхати до містечка Чемберлен над рікою Мізурі. Ось ми вже недалеко цілі. Їдемо т. зв. кукурудзяним поясом ЗДА, що є в основному великою рівниною. Нагло дорога нібито западається, і ми бачимо в долині горбки. Вони невисокі, але справляють чарівне враження. Горбок на горбочку і все нижче й нижче. Догадуємось — це ми доїжджаємо до Мізурі. Переїхали містечко Чемберлен, міст, і ми вже в таборі. Година четверта, сонце ще високо і пражить немилосердно, а тут хоч би одна деревина. Є, щоправда, дві лавки з великими дахами, але вони вже зайняті. Борис просить: „Вуйку, їдемо далі", та нема ради: іншого табору в околиці нема, а хто знає, як то буде там на преріях Південної Дакоти.

По короткій нараді рішаємо: розтаборюємось! Командант дістає завдання напнути шатро, розкласти ліжка, мішки до спання. Завідувачка господарської частини їде до міста на закупи, а молодь має використати нагоду і викупатися на пляжі містечка Чемберлен у Мізурі. Як сказано, так і зроблено.

Увечері приємна несподіванка. Спека зникла. Перед нами, на другому березі ріки, на горбах, немов виросло з води освітлене містечко. Освітлений і міст. А місяць немов усміхається до нас, ще й каже: „А правда, як тут гарно а ви не хотіли лишатись".

Ранком пакуємось і їдемо далі. Гарно тут увечері, але не вдень. Ось ще ранок, а сонце вже починає припікати. Наша дорога веде преріями то вгору, то вниз через невисокі гори. Всюди трава — і більше нічого. Щокільканадцять миль невелике містечко, всіх їх, однак, дорога зачеплює тільки краєчком. Це на те, щоб не сповільнювати їзди. Можете тут дещо перекусити, набрати бензини.

Перед полуднем звертаємо на південь.. По короткому часі оглядаємо вже „говмстед". Наш кінооператор, що ранком заклав був до фільмового апарату фільм, починає фільмувати.

„Говмстед акт", прийнятий Конґресом у минулому столітті, давав право мешканцям ЗДА оселятись у незаселених теренах і по якімсь часі праці на ріллі закупляти оту землю на власність по мінімальній ціні — 50 центів за акр. У цій частині Південної Дакоти, з огляду на небезпеку збоку індіян, почали оселювати з початком 20-го століття. „Говмстед", який оглядаємо, був колись власністю родини Бравнів, що оселилась тут у 1909 році на 160 акрах землі. Тому, що земля тут бідна (160 акрів землі можуть прогодувати всього чотири корови), вони довго тут не перебували: як діти підросли, відпродали посілість, і тепер стала вона осередком відвідин туристів. Хата, стайня і комора — все це невеличке, наполовину вкопане в землю. Задня стіна в горбі. Це робило хатину прохолодною вліті і теплою взимі. Невеличкі, ззовні нужденні приміщення всередині привітні, обставлені меблями свого часу.

За хвилину ми вже в національному пам'ятнику „Бедлендс". Це велика площа, що охоплює найкращу частину „Бедлендс" Південної Дакоти. Дослівний переклад американської назви означає „погані землі". Так називали ці терени індіяни і такими самими словами окреслили цей клаптик землі французи, що були першими білими людьми, які досліджували терен. Назва так і залишилась. У 1939-му році держава взяла цю частину Південної Дакоти під свою опіку, заложивши тут національний пам'ятник.

Перше враження справді колосальне. Вам здається, що під вашими ногами вривається земля і десь далеко в долині виростають перед вами величезні гори, попереривані глибокими ярутами; все це немов вирізьблене у глині. Милями не бачите жадної травички, чи хоч би краплини води. Ви ніби на Місяці, який знайомий вам із знімок астронавтів.

Незабаром ми вже в адміністраційному будинку. Тут оглядаємо фільм, який інформує нас про всі цікаві місця пам'ятника. У музеї запізнаємося з геологічною історією терену. Виявлюється, що у сіру давнину була це рівнина, на яку, коли творились Скелясті гори, ріки нанесли великі поклади піску і глини. Тому, що нанесена земля була м'якою, води почали творити у ній яруги. З часом ріки повисихали, і остались тільки гори та яруги. Все те голе, бо дощі змивають рослинність, що старається тут „поселитись", змінюючи кожночасно загальний вид терену. Тому, що процес ерозії продовжується, вся ця околиця у далекому майбутньому знову стане рівниною.

Біля адміністраційного будинку табір для відвідувачів. Хлопці виявляють охоту залишитись тут ночувати. Ми, однак, їх переголосовуємо, бо щойно перша година після обіду, сонце ще високо, в таборі нема дерев, а крім того ще й попсувався водопровід і нема води. Рішаємось ночувати у Чорних горах. Та перед тим маємо ще переїхати сотки миль отих „бедлендс".

І так ми розпочинаємо подорож по країні казки. Дорога біжить то глухою пустелею між стрімкими горами, та вкритими жовтими соняшниками преріями понад верхом „бедлендс". Аж шкода, що вони так скоро кінчаються.

(Далі буде)

ВИДІЛОВІ, ЕКЗЕКУТИВНА РАДА І ЧЛЕНИ ПРАВЛІННЯ ЮНІЙНОЇ СТАНИЦІ

LOCAL 32-J

пересилають привіт і найкращі бажання тисячам наших Членів і Приятелів з нагоди святкування Дня Праці 1965

Albert E. PERRY
Президент і Діловий Керівник

Nellie MALSKY
Секретар-скарбник

Dolores DRAPALA
Віце-президент

Thomas J. PERRY
Віце-президент і адміністратор пенсій

Chester BROWN
Рекордовий секретар

Peter J. McMANUS
Генеральний організатор

Anton GASPARIK
Добродійний департамент

LOCAL 32-J
Building Service Employees, International Union AFL-CIO
237 East 36th Street, New York, N.Y.

Увага! *Увага!*

ДЖЕРЗІ СИТІ й ОКОЛИЦЯ!
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
— влаштовує —

в неділю, 19-го вересня 1965 р.
о год. 4-ій по пол.
В ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 92-96 Фліт Стріт в ДЖЕРЗІ СИТІ

БЕНКЕТ

для вшанування заслужених Членів Українського Народного Дому
ПОЛУЧЕНИЙ ІЗ ПАЛЕННЯМ МОРГЕДЖУ.

У БЕНКЕТІ візьмуть участь видатні представники Стейту і Міста та головний предсідник Українського Народного Союзу ---------------- **Йосип ЛИСОГІР**
Святочну промову виголосить ---- **ред. Антін ДРАГАН**
У програмі є благословення пропам'ятної таблиці з іменами померлих членів Народного Дому, вручення нагород живим заслуженим членам Дому, виступ місцевої танцювальної групи та забава з танцями.
Програмою проводитиме заслужений діяч Громади ---------------------- **суддя Марсел ВАҐНЕР**

Добірний обід із довільною кількістю напитків.

Вступ на Бенкет тільки 5 долярів від особи.

Зголошуватися найпізніше до **10-го вересня 1965 р.** до Святочного Комітету Українського Народного Дому, 92-96 Фліт Стріт, Джерзі Ситі, Н. Дж.

Запрошується місцевих і довколишніх Громадян взяти чисельну участь у цьому небуденному святі нашої Громади, склонити голову перед пам'яттю її померлих членів-піонерів та віддати заслужену честь живим її діячам.

•

Тієї ж неділі і з цієї нагоди о год. 10:15 буде відправлена в місцевій українській католицькій церкві св. ап. Петра і Павла благодарственна СВЯТА ЛІТУРГІЯ за здоров'я всіх живих членів Українського Народного Дому та ПАНАХИДА за тих, що померли.

СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ

Балтімор, Мд.

ПОПИС УЧНІВ УМІ

6-го червня відбувся в Балтіморі одинадцятий річний попис учнів місцевої Школи УМІ, в якому взяли участь учні кляси фортепіяну проф. Лідії Шав'як та кляси скрипки проф. Ярослава Лабки. Крім них виступали теж учні кляси танку проф. Оленки Ґердан.

З кляси фортепіяну виступали учні (роки навчання: від підготовчого до другого вищого): Асьо Хай, Юрко Зелинський, Галина Мудра, Тарас Лукіянчук, Роман Коструб'як, Ігор Лемішка, Маруся Мудра, Ірця Корж, Мері Барк, Роман Стельмах, Ольга Стасюк, Марія Радь, Богдан Булавка, Ліліяна Шав'як.

З кляси скрипки (від підготовчого до третього нижчого): Юрко Корж, Микола Стрижак, Мирон Вацлавів, Ігор Радь, Юрко Вацлавів.

З кляси танку: Христя Головей, Олег Гудима, Ірця Корж, Юрко Корж, Роман Коструб'як, Саня Ласійчук, Ігор Лемішка, Роман Михайлишин, Роман Олійник, Петро Олійник, Слава Павлюк, Оля Серединська, Роман Стельмах, Маруся Тим'юк, Надійка Хай, Асьо Хай.

Молоденькі піяністки та скрипалі виконали 45 творів українських та чужих композиторів. Все це були сольові точки, крім одного фортепіянового дуету і скрипкового трія. Виконавці були старанно підготовані і, відповідно до часу, який вони провчились, старались показати себе у щонайкращій формі. Вони грали самовпевнено, гладко, а у піяністів вищих років видно вже було власну мистецьку інтерпретацію виконуваного твору. Слухачі сприймали виступи виконавців з щирою прихильністю.

Зі вступного слова п. Л. Шав'як, керівника балтіморського Відділу УМІ, зібрана численна публіка довідалася, що 20 травня 13 учнів кляси фортепіяну брало участь в авдиціях Ґільдії Американських Вчителів фортепіяну та що всі учні дістали дуже високі оцінки.

Виступи учнів кляси танку проф. Оленки Ґердан творили другу частину попису.

Оленка Ґердан — відома вчителька танку в Европі та Північній Америці в Українських Музичних Інститутах та в організаціях молоді. Як вчителька УМІ вона пізно весною зорганізувала у Вашинґтоні та в Балтіморі курси українських танків для нашої молоді. І оце був перший виступ балтіморських танцюристів в рамах умівського попису.

Під акомпаніямент народніх пісень, що їх самі співали, учні виконали вправи в такті 2 і 3 четверті, крім того вони відтанцювали лемківський танець „Джурило" з таким темпераментом та легкістю, що на бажання публіки мусіли його повторити.

Фортепіяновий супровід до цього танку, як теж для більшості скрипкових точок вела Ліліяна Шав'як.

Вдячні учні обдарували своїх вчителів китицями квітів.

На закінчення попису промовив до зібраних о. Петро Мельничук, парох української католицької церкви в Балтіморі, який підкреслив важливість мистецького чинника в національному вихованні нашої молоді і заохочував та просив батьків допомогти своїм дітям плекати національне мистецтво у всіх його видах.

Після попису Батьківський Кружок при УМІ, що його очолює п. Михайло Вацлавів, гостив учнів, їхніх батьків та запрошених гостей чаєм та солодким.

Б. М. - ський

З НАШИХ БУДНІВ

ХАЙ ЖИВЕ ЖИТТЯ!

— Слухай сюди, старий, — сказала схвильовано моя дорога землячка, пані Татушиха, — маю для тебе новину: моя кума Олена вийшла заміж!

— Велл, — байдуже стиснув плечима пан Татух, не відкриваючи очей від найновішого числа „Свободи", яка вже тоді перейшла була на новий формат.

— Ти лише послухай, як воно до того дійшло, — продовжувала дорога землячка з Бібрецького повіту. — Сам здоров знаєш, що вона, Олена, довго оплакувала небіжчика Майка. Щонеділі і свята їздила на Кальварію, на гріб, траву полола, квітки підливала, і все шкодувала за покійником, царство йому небесне ...

— Було за ким шкодувати, — перебив її у цьому місці пан Татух. — Хлоп ціле життя робив, як той віл, не пив, не курив, пейду приносив додому і навіть постарався вмерти так, щоб вона, твоя кума, на докторів не витрачалась: заснув так, як бейбі!

— Ой, заткайся, чоловіче, бо ти мене перебив, і я тепер не знаю, на чому скінчила... Ага! Як вона так їздила щонеділі на цвинтар, то зауважила собі, що в ту саму секцію так само часто заходить якийсь, не старий ще, черствий та рум'яний чолов'яга, з вигляду подібний на ту-бай-фора, — як нас охрестили ті капосні скитальці! Приносить квітки на могилу, стає навколюшки і дуже ревно молиться. То се мою куму зацікавило, що то за чоловік і по кому він так тужить?.. Ну, і довідалася, що се дійсно наш, українській, вже на пенсії, але ще робить, жінка померла півроку тому на кенсер, і навіть від Петра Яреми її ховали. „Якийсь файний дядько мусить бути, коли так тоскує по своїй небожці", — подумала собі моя кума та й одного разу, вертаючи з цвинтаря, зачепила його, сказала „гелов". Той чемно відповів „як ся маєте", і так запізналися.

—Показалося, що він також стріляв за нею очима там, на цвинтарі, коли вона на гробі Майковому траву полола й квітки підливала, і теж подумав собі: „Якась порядна женщина мусить бути, коли так свого чоловіка по смерті обшановує". Одної неділі, коли люди виходили з церкви, він підступив до неї на 7-ій вулиці та й каже: „Слухайте, місис, ви маєте на Кальварії чоловіка, а я жінку, вам сумно на душі, мені також, може б ми так зробили, щоб трохи потішили одне одного в нашому горю?.. Якщо ви не спротивитесь, можемо вкупці відвідувати наших дорогих покійників?.. Сідайте, будьте ласкаві, в мою тарадайку, я вас туди підвезу".

— А вона що на те? — перепитав дружину пан Татух, відкладаючи набік газету.

— Вона сказала „ол райт". Посідали в його тарадайку і поїхали, а через тиждень вже присягали одне одному в святому Юрі вірність і послушенство ... Ой! Яка ж моя кума рада, що таке несподіване щастя її спіткало! „Усім вдовам, — говорить, — буду тепер радити, щоб ходили на цвинтар молитися за своїх небіжчиків; може їх Матінка Божа так сами нагородить, як мене нагородила".

РЕЧЕНЕЦЬ КОНКУРСУ НА ПОВІСТЬ ДІТЯМ 31-го ГРУДНЯ 1966

У „Свободі" ч. 154 з датою 21-го серпня 1965 року, поміщено комунікат п. з. „У 75-ліття "Дзвінка" два конкурси ОПДЛ на твори дитячої літератури", в якому подано вислід конкурсу на оповідання дітям, а в другій частині проголошено новий конкурс, а саме на повість дітям шкільного віку. Як реченець надсилки творів видруковано помилково 31-ий грудня 1965 року, замість 31-го грудня 1966-го року. В дійсності конкурс триватиме майже півтора року часу, що безперечно дасть змогу письменникам працювати над своїми творами без поспіху, а за те з посиленою увагою до їх літературно - мистецьких вальорів.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Старанням ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ в НЮ ЙОРКУ
— відбудеться —
в НЕДІЛЮ, 10-го ЖОВТНЯ 1965 РОКУ о год. 6-ій ВЕЧ.
в залі УНДому при 140 2-га Евеню

КОНЦЕРТ

Виконавець — оперовий співак баритон українських і чужих сцен

ТЕОДОР ТЕРЕН

В програмі: З нагоди 50-го Ювілею УСС — група стрілецьких пісень Гайвороненського, Купчинського; і пісні та оперові арії українських і інших композиторів, а саме: Лисенка, Людкевича, Січинського, Степового, Сидоренко-Малюкової (новість), Надененка, Каріссімі, Мартіні, Шуберта, Верді.
Продаж квитків в Арці, Еко й Сурмі.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —
ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ ЗДОБУТТЯ ПЕРШОЮ КОМАНДОЮ
Мистецтва і Чаші ЗДА у футболі
НА РІК 1964-1965

ВЕЛИКИЙ БЕНКЕТ

в суботу, 11-го вересня 1965 р. о годині 7-ій вечером в Українському Народному Домі в Ню Йорку
(142 Друга Евеню)
З УЧАСТЮ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА АМЕРИКАНСЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ УСТАНОВ.

ПО БЕНКЕТІ ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ

Тому, що передбачається велике число учасників, просимо заздалегідь резервувати собі місця. Вступ на Бенкет і Забаву $10.00 від особи. Вступ тільки на Забаву — $2.50.

Зголошення приймаються:
1) В домівці УСК-у при 12 Ст. Маркс Плейс, Ню Йорк, тел.: AL 4-0031
2) У фірмі Roman Parcels Service, 141 Друга Евеню, Ню Йорк, тел.: GR 5-7430
3) В Українській Ювілірній Фірмі, 133 Друга Евню, Ню Йорк, тел.: GR 3-3870
4) В Українській Фризієрні Нік. Головінського, 123 Ст. Маркс Плейс, Ню Йорк.

УПРАВА

Товариство „Рідна Школа" в Дітройті

З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ ЧЕРЕЗ БАГАТО РОКІВ ВЕДЕ ДВІ ВИХОВНО-НАВЧАЛЬНІ УСТАНОВИ:

1. Школу Українознавства
2. Дитяче Передшкілля

ВПИСИ до ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА в шк. році 1965-66 відбудуться **11 ВЕРЕСНЯ 1965 р.** о год. 9:45 в будинку публічної школи ім. Коперника при вул. Черест на сході Дітройту. Після вписів почнеться навчання в усіх одинадцяти клясах. Навчання буде попереджене Богослуженнями о год. 8:45 в католицькій і православній Церквах.

НАВЧАННЯ в ДИТЯЧОМУ ПЕРЕДШКІЛЛІ зачнеться **19 ВЕРЕСНЯ 1965 р.**

Вписи дітей у віці від 3 до 5 років приймає учителька п. **Святослава Березовська** телефонічно на число **ТО 5-6288.**

•

В програмі обох закладів: національне виховання і навчання усіх предметів українознавства.

•

УПРАВА ТОВАРИСТВА „РІДНА ШКОЛА" ПРОСИТЬ ВП. БАТЬКІВ ПОДБАТИ, ЩОБ УСІ ДІТИ СТАЛИ УЧНЯМИ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА И ДИТЯЧОГО ПЕРЕДШКІЛЛЯ.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого МУЖА і ТАТА
бл. п. Івана Тимчишина
буде відправлена
в ЧЕТВЕР, 16 ВЕРЕСНЯ 1965 р. о год. 9-ій ранку
в українській католицькій церкві
ЧЕСНОГО ХРЕСТА
при 37-09 31 Аве. в АСТОРІЇ, Л. Ай.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

яка буде попереджена відправленням
ПАНАХИДИ і БЛАГОСЛОВЛЕННЯМ НАГРОБНОГО ПАМ'ЯТНИКА
на МОГИЛІ ПОКІЙНОГО
на цвинтарі св. Карла в Пайнлявн, Л. Ай.
акту якого довершить Всеч. о. В. Андрейчук, парох церкви Чесного Хреста
в СУБОТУ, 11 ВЕРЕСНЯ 1965 р. о год. 2 по пол.
про що повідомляє і запрошує до участи

дружина — **АННА**
син — **МАРІЯН**

ОбВУА — ВІДДІЛ в БАЛТІМОРІ
повідомляє про смерть свого Побратима

✝

бл. п.
ІВАНА БЕНЬОВСЬКОГО

б. четаря УГА та довголітнього секретаря нашого Відділу ОбВУА.

Бл. п. Покійний помер нагло 31 серпня 1965 року. ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПОХОРОН відбудуться 3 вересня 1965 р. в Українській Католицькій Церкві в год. 9-ій рано.

•

Шановній Родині Покійного висловлюємо, Глибокі Слова Співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ

✝

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою,
що в п'ятницю, 27-го серпня 1965 року упокоївся в Бозі, прийнявши Найсвятіші Тайни, на 82-му році життя наш Найдорожчий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
СИМЕОН ГОРОШКО

б. радник Скарбу у Львові, Західня Україна.

Похорон відбувся в понеділок, 30-го серпня 1965 р. в Ню Гейвен, Конн. на цвинтар св. Бернардина.

Горем прибиті:
доньки: ТЕОДОЗІЯ КРИНИЦЬКА
Д-р СОФІЯ ГОРОШКО
ДАРІЯ МЕЛЬНИК
зяті: Мґр. РОМАН КРИНИЦЬКИЙ
Д-р МИРОСЛАВ МЕЛЬНИК
внуки: МАРТА, ІГОР, МАРКО, БОРИС

✝

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 25-го серпня 1965 року відійшла у Вічність, заосмотрена Найсвятішими Тайнами,
наша Найдорожча
МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ

МАРІЯ з ПШЕПЮРСЬКИХ ГОРОШКО

на 88-му році життя.

Похорон відбувся 28-го серпня 1965 р. з греко-католицької церкви Преображення Господнього на католицький цвинтар Mount Olivet в Денвері, Колорадо.

В тяжкому горі:
СОФІЯ і ІВАН КОСТЮК — дочка і зять
ЗОРЯН, ОЛЕГ, ХРИЗАНТ — внуки
МАРҐАРЕТА — невістка
ВІКТОРІЯ, АННА — правнучки
МАРІЯ — братанка

✝

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в четвер, 26-го серпня 1965 року по довгій хворобі, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлася в Шикаґо, Ілліной,
наша Найдорожча ДРУЖИНА, СЕСТРА і ТЕТА

ТЕКЛЯ з СЕРКЕЗІВ БІЛЕЦЬКА

довголітня вчителька в Краю і в таборі в Інґольштадті та письменниця — член Об'єднання Працівників Дитячої Літератури — проживши 65 років.

Похоронні обряди відбулися в суботу, 28-го серпня 1965 року в церкві св. Миколая в Шикаґо, Ілліной, а Її Останки зложено на цвинтарі в Акрон, Огайо.

В смутку залишені:
Д-р ВАСИЛЬ БІЛЕЦЬКИЙ — чоловік
РОМАН СЕРКЕЗ — брат в Україні
ОЛЕНА НОВАК — сестра в Польщі
Д-р ВОЛОДИМИР БІЛЕЦЬКИЙ з дружиною — шваґер
ГАЛЯ МАРТИНЮК з чоловіком д-ром ЄВГЕНОМ з донечками КАТРУСЕЮ і МАРТОЮ — братаниці

Розшуки

ПОШУКУЮ
ІВАНА ФІТЕЛЯ
родом з Молошкович, повіт Яворів, віком около 60 років. Перед війною перебував у Ню Йорку, або стейті Ню Йорк. Шукає родина в Україні. Хто знає щонебудь про нього, або він сам, прошу подати на адресу:
H. Reynarowych
10 Garden Street
New Haven, Conn.

СЕМЕН ЛОТОЦЬКИЙ
пошукує свого брата **ВАСИЛЯ**, який замешкує в Шикаґо. Ласкаві відомості просить слати на адресу:
Maria Dubnycka
841 N. 22nd Street
Philadelphia 30, Pa.

Тома Гиндик

Дві молитви професора Ицького

Мешканець табору Переміщених Осіб в Німеччині одержав листа з Америки.

В листі описано подорож і перші кроки на новій землі поселення. Між іншим знайомий писав, що одержав там працю дяка і дириґента церковного хору. Парохіяни прийняли його дуже сердечно. Позносили йому уживану одежу і взуття, хатнє устаткування, а навіть хтось подарував йому уживане піяніно.

Вістка ця так зворушила цілу істоту мешканця табору — професора Ицького, що з таго часу він уже не мав спокою, як то кажеться, ні вдень ні вночі. Особливо снилося йому і стояло ввесь час перед очима подароване піяніно.

Він бо мав, смішно признатися, дві нездійснені мрії в житті. Як був іще малим хлопчиною, мріяв про ровер. Коли ж станув уже, так би мовити, на свої власні ноги, закінчивши університетські студії і одержавши „посаду" учителя в приватній школі, мріяв мати в хаті піяніно.

Життєві обставини так складалися, що так і не довелося здійснити цих мрій.

А тут вістка: подароване піяніно!

Від цієї хвилини всі його зусилля пішли у тому напрямі, щоб переселитися до Америки.

І ось, день після прибуття з дружиною і двоїма діточками на землю Вашинґтона, професор Ицький уже виспівував у церкві під час Богослужби тропарі і кондаки та читав Апостола.

Після Богослужби закликали його до церковної залі на мітинґ і предсідник церковного комітету промовив до нього:

— Вел, мистер Ицький! Ви будете в нас дяком. Будете мати 60 долярів „пейди" на місяць за дяківство і хор а ще до того 40 долярів за те, що будете чистити церкву.

На слідуючий день, в понеділок, професор Ицький уже сповняв свої „дженіторські" обов'язки. Порожня церква, кивот на престолі, святі, що гляділи з образів, велична тиша — все те наповняло його душу побожністю.

Позамітавши церкву, Ицький відложив на своє місце мітлу і шматки до стирання порохів та підійшов до престола й клякнув на обидва коліна.

Тоді поплила з його грудей гаряча і щира молитва.

— Господи Боже! Дякую Тобі, що Ти дав мені таку працю... Що я не мушу немов автомат стояти при станкові у фабриці... Що я можу у храмі Твойому співати Тобі гимни на славу.

З годом — кандидатів на працю дяків наїхало і намножилося так багато, що працедавці і парохіяни, як то кажуть, почали перебира, а там і матеріяльно та морально принижувати це становище.

Коли це все пішло Ицькому занадто на нерви — він постановив шукати іншої заробітної праці. Врешті пощастило йому дістатися до фабрики.

Сівши при станкові, зразу побачив, що не такий вовк страшний, як його малюють. Тут його ніхто не критикував, ніхто не понижував, а за кожню вироблену а часом і пересиджену годину, платили.

Після кількох тижнів праці на новому місці Ицький, прийшовши в неділю до церкви, клякнув побожно на обидва коліна і тоді вдруге поплила з його грудей гаряча і щира молитва:

— Господи Боже! Що я такого доброго вчинив, що Ти мене так нагородив і дав мені таку добру працю.

ЧОМУ НЕ КВАСЯТЬ ОГІРКІВ

Серпень — це місяць, коли вже закінчується квашення огірків, — нагадує „Радянська Україна" з 14 серпня. — Що ж встигли зробити торговельні організації? По системі державної торгівлі на 10 серпня заквашено лише 28 тисяч тонн огірків, тоді, як торік на цей час їх було перероблено майже вдвоє більше.

Треба рішуче підвищити темпи квашення огірків, — вимагає "Радянська Україна".

МОЛОЧКО БДЖОЛИНОЇ МАТКИ — ЦІННІ ЛІКИ

Ляборантка Тамара Мусієнко зрізала верхівку воскової чашечки і обережно взяла з неї краплю рідини. Ця крапля потрібна людям, щоб допомогти їм позбутися артеросклерози, гіпотонії, стенокардії та багатьох інших важких захворювань.

Цілюща рідина — молочко бджолиної матки. З нього виготовляється дуже цінні ліки — апілак.

Ляборaторія збирання молочка знаходиться посеред пасіки колгоспу ім. Благоєва, Полтавського району. В окремі дні збирали тут близько 116-118 грамів цілющої рідини. (З „Радянської України" 15 серпня).